בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזְער** שְׁלִיטַ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרִסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רמ״ה ו פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי – הַחֹדֶשׁ תשפ״ו

נַעַל

אֶפְשָׁר לְתַפֵּר!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א שִׂיחָה מְתוּקָה מִדְּבַשׁ מֵעִנְיַן ׳נַעַל׳, וְהַלִּמּוּד הַיּוֹצֵא מִזֶּה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, עָנָה וְאָמַר:

מְסֻפָּר עַל הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק **רַבִּי יִשְׂרָאֵל סַלַנְטֶר** זַ״ל, שֶׁפַּעַם לְעֵת־עֶרֶב נִכְנַס אֶל הַסַּנְדְּלָר לְתַקֵּן מִנְעָלָיו, וּבֵרַר הָאִם עֲדַיִן אֶפְשָׁר לְתַקֵּן הַנַּעֲלַיִם אוֹ כְּבָר מְאֻחָר (כְּיָדוּעַ שֶׁהָיָה ׳אֲבִי־תְּנוּעַת־הַמּוּסָר׳, וְדִקְדֵּק מְאֹד בְּמִדּוֹתָיו, וְלֹא רָצָה לְהַטְרִיחַ עַל בַּעַל הַמְּלָאכָה). הִצְבִּיעַ הַסַּנְדְּלָר עַל הַנַּר שֶׁדָּלַק בַּפִּנָּה לְהָאִיר, וְעָנָה וְאָמַר: **׳רַבִּי, כָּל זְמַן שֶׁהַנֵּר דּוֹלֵק – אֶפְשָׁר לְתַקֵּן׳...**

וְהִנֵּה הַצַּדִּיקִים זוֹכִים שֶׁהַמּוֹחַ שֶׁלָּהֶם דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְרוֹאִים וְשׁוֹמְעִים אֱלֹקוּת מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּכְשֶׁשָּׁמַע הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ **רַבִּי יִשְׂרָאֵל** זַ״ל אֶת הַדִּבּוּר הַזֶּה מִפִּי הַסַּנְדְּלָר: **״כָּל זְמַן שֶׁהַנֵּר דּוֹלֵק – אֶפְשָׁר לְתַקֵּן״**, הִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי **הַ׳נֵּר׳** רוֹמֵז אֶל הַנְּשָׁמָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, כז) ״נֵר ה׳ נִשְׁמַת אָדָם״; וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם חַי וְנֵר נִשְׁמָתוֹ דּוֹלֵק – בִּיכֹלְתּוֹ לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, אֲפִלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁנִּרְאִים כִּבְלִתִּי נִתָּנִים לְתִקּוּן – הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן!

וְאִם נִתְבּוֹנֵן קְצָת בָּזֶה, נוּכַל לְהוֹצִיא מִזֶּה לִמּוּד־חַיִּים בִּשְׁבִילֵנוּ: עַל מָה מְדֻבָּר פֹּה בַּסִּפּוּר? עַל **״תִּקּוּן שֶׁל נַעַל״**, וּמַה הַלִּמּוּד בָּזֶה? אַךְ הִנֵּה אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (זֹהַר־חָדָשׁ, כִּי תֵּצֵא עב:): **׳נַעַל דָּא אִיתְתָא׳** – הָאִשָּׁה נִמְשָׁלָה לְנַעַל; מַדּוּעַ? כִּי כְּשֵׁם שֶׁהַנַּעַל שׁוֹמֶרֶת אֶת הָאָדָם בְּגַשְׁמִיּוּת מִכָּל־מִינֵי קוֹצִים וְדַרְדָּרִים, וְעַל־כֵּן יֵשׁ לַנַּעֲלַיִם חֲשִׁיבוּת מְיֻחֶדֶת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קכט.): ׳לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם אֶת כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ, וְיִקְנֶה מִנְעָלִים לְרַגְלָיו׳; כֵּן בְּרוּחָנִיּוּת – הָאִשָּׁה שׁוֹמֶרֶת אֶת הָאָדָם מִן הַחֵטְא, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (יְבָמוֹת סג.): ׳דַּיֵּינוּ שֶׁמְּגַדְּלוֹת בָּנֵינוּ וּמַצִּילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֵטְא׳; וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִשְׁא אִשָּׁה, וְחַי עִמָּהּ בְּקִדֻּשָּׁה וְטָהֳרָה, הַמֹּחַ שֶׁלּוֹ נָקִי מֵעֲוֹנוֹת, וְזוֹכֶה לִלְמֹד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה (יוֹמָא עב:) וְלִהְיוֹת שָׁמוּר מִן הַחֵטְא.

אַךְ בִּשְׁבִיל לִזְכּוֹת לְכָאֵלֶּה נַעֲלַיִם, מֻכְרָחִים לָלֶכֶת אֶל הַסַּנְדְּלָר, שֶׁזֶּה הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא **״תּוֹפֵר הַמִּנְעָלִים״** שֶׁל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בַּמִּשְׁנָה שֶׁהָיָה תַּנָּא קָדוֹשׁ **רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר**, וְכֵן אִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (מִדְרַשׁ תַּלְפִּיּוֹת, עֶרֶךְ חֲנוֹךְ) עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ה, כד): **״וַיִּתְהַלֶּךְ חֲנוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹקִים״**, שֶׁהוּא הָיָה אֶחָד מֵאוֹתָם שֶׁעָלוּ חַיִּים לַשָּׁמַיִם (דֶּרֶךְ־אֶרֶץ־זוּטָא א, ט), וְנִתְעַלָּה כָּל־כָּךְ עַד שֶׁנַּעֲשָׂה הַמַּלְאָךְ **מט״ט**, וְאוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ: מַהוּ ״וַיִּתְהַלֶּךְ חֲנוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים״? שֶׁהוּא הָיָה תּוֹפֵר[א] מִנְעָלִים, וְעַל כָּל תְּפִירָה וּתְפִירָה הָיָה אוֹמֵר: ״בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד״; שֶׁזֶּהוּ **הַתֹּם** הַקָּדוֹשׁ שֶׁבְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה ט), שֶׁהָיָה

[א] כָּאן הֵאִיר מו״ר שְׁלִיטַ״א בְּהִתְלַהֲבוּת דִּקְדֻשָּׁה, וְעָנָה וְאָמַר: ״**תּוֹפֵר**״ מִנְעָלִים מְרַמֵּז עַל דְּבָרִים גְּבוֹהִים וְאוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, כִּי הוּא סוֹד **תרפ״ו** אוֹרוֹת הַמֵּאִיר עַל הַצַּדִּיקִים, כַּמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ב׳, וּבִ׳שֶׁפַע הַנַּחַל׳ שָׁם.

עוֹסֵק בִּמְלָאכָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל סַנְדְּלָרוּת, כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם **'תּוֹפְרִים מִנְעָלִים'**, דְּהַיְנוּ שֶׁהֵם מְכִינִים בִּשְׂבִילֵנוּ מִנְעָלִים חֲזָקִים, שֶׁנּוּכַל לַעֲמֹד עַל עָמְדֵנוּ וְלִשְׁמֹר עַל קְדֻשָּׁתֵנוּ, וּלְעִנְיָנֵינוּ - הֵם מְזַכִּים אוֹתָנוּ לְהִתְחַתֵּן בִּקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה וְלִזְכוֹת לְ'נַעַל' אֲמִתִּית, וּכְמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פט) שֶׁהַצַּדִּיק הוּא הַשַּׁדְכָן, עַיֵּן־שָׁם.

גַּם מָצִינוּ בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית כג:) עַל אַבָּא חִלְקִיָּה, שֶׁשְּׁאָלוּהוּ מַדּוּעַ כָּל הַדֶּרֶךְ הָלַךְ לְלֹא מִנְעָלִים, וְדָוְקָא כְּשֶׁעָבַר בַּמַּיִם - נָעַל מִנְעָלָיו, וְעָנָה וְאָמַר לָהֶם, שֶׁבַּדֶּרֶךְ יָכוֹל לִרְאוֹת עַל מַה דּוֹרֵךְ, מַה־שֶּׁאֵין־כֵּן בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְלָכֵן קֹדֶם שֶׁעָבַר בַּמַּיִם נָעַל הַנַּעֲלַיִם; הַיּוֹצֵא מִזֶּה שֶׁדַּוְקָא הֵיכָן שֶׁאָדָם לֹא רוֹאֶה - שָׁם הוּא צָרִיךְ אֶת הַנַּעֲלַיִם, כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁחֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם רוֹאִים אֶת הַכֹּל, וְאֶפְשָׁר לָהֶם לְהִזָּהֵר מִמַּה שֶּׁלִּפְנֵיהֶם וְלֹא חָסֵר לָהֶם נַעֲלַיִם כְּלָל, אֲבָל אַבָּא חִלְקִיָּה גִּלָּה שֶׁזֶּה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי, וְלִפְעָמִים בְּעַל־כָּרְחוֹ שֶׁל אָדָם הוּא מַגִּיעַ לְמָקוֹם וּזְמַן שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה מַה שֶּׁתַּחַת רַגְלָיו, וְאִם לֹא יִהְיֶה לוֹ נַעֲלַיִם חֲזָקוֹת - יִנָּגְפוּ רַגְלָיו וְכָל גּוּפוֹ.

עַל־כֵּן אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת מַשְׂכִּיל עַל דִּבַּר־אֱמֶת וּלְהָבִין שֶׁהוּא אֵינוֹ רוֹאֶה תָּמִיד מַה שֶּׁקּוֹרֶה תַּחַת רַגְלָיו, כִּי יֵשׁ מַיִם רַבִּים וְלִפְעָמִים מַיִם זֵידוֹנִים הַזּוֹרְמִים בַּחוּץ, וּבְלִי נַעֲלַיִם חֲזָקוֹת הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְדַקְדֵּק תָּמִיד לִלְבֹּשׁ נַעֲלַיִם חֲזָקוֹת וּשְׁלֵמוֹת וּבָזֶה יִהְיֶה לוֹ תָּמִיד שְׁמִירָה עֶלְיוֹנָה.

הַיּוֹצֵא לָנוּ מִכָּל זֶה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, שֶׁהַצַּדִּיקִים הֵם "הַסַּנְדְּלָרִים הַקְּדוֹשִׁים" שֶׁתּוֹפְרִים לָנוּ מִנְעָלִים קְדוֹשִׁים לְמַעַן נִזְכֶּה לִשְׁמִירָה אֲמִתִּית וְעֶלְיוֹנָה, וְנִחְיֶה חַיֵּי קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, וְנִשָּׁמֵר הֵיטֵב מִכָּל הָרָע שֶׁל הַטֻּמְאָה, וְעַל־כֵּן 'נַעַל' לְשׁוֹן עֶלְיָה ['הַנַּעַל' אוֹתִיּוֹת 'נַעֲלֶה'], כִּי מְרַמֶּזֶת עַל עֶלְיָתוֹ שֶׁל הָאָדָם בַּקְּדֻשָּׁה, וּשְׁמִירָתוֹ מִן הַיְרִידָה.

הַמְּשִׁיחַ מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א בְּשִׂיחָתוֹ הַמְּחַיָּה נְפָשׁוֹת וְאָמַר: וְעִקַּר הַלִּמּוּד הַיּוֹצֵא לָנוּ מִזֶּה, שֶׁגַּם אַחַר שֶׁיֵּשׁ לְךָ 'נַעַל', וְאַתָּה זוֹכֶה לִשְׁמִירָה אֲמִתִּית בְּזִכּוּתָהּ, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאַחַר־כָּךְ הַנַּעַל נִקְרָעָה... כִּי־כֵן הוּא בַּמְּצִיאוּת, שֶׁהַנַּעַל לֹא נִשְׁאֶרֶת תָּמִיד אוֹתוֹ דָּבָר, וְלִפְעָמִים יֵשׁ לָהּ אֵיזֶה קֶרַע מְסֻיָּם... וּמַה עוֹשִׂים אָז? הוֹלְכִים אֶל הַצַּדִּיק - "הַסַּנְדְּלָר", שֶׁהוּא יְתַקֵּן אֶת הַנַּעַל! הַצַּדִּיק הוּא "תּוֹפֵר הַמִּנְעָלִים" שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמְגַלֶּה לָהֶם אֵיךְ זוֹכִים לְתַקֵּן אֶת הַנַּעַל אֲפִלּוּ אִם אֵיבֶנָּה שְׁלֵמָה! וְזֹכֶר הֵיטֵב שֶׁ"כָּל זְמַן שֶׁהַנֵּר דּוֹלֵק - אֶפְשָׁר לְתַקֵּן", וְאַף־פַּעַם לֹא מִתְיָאֲשִׁים!

זֶהוּ הַלִּמּוּד הַנּוֹרָא הַיּוֹצֵא לָנוּ מִן הַ'נַּעַל', שֶׁהוּא לִמּוּד יְסוֹדִי וְעִקָּרִי לִשְׁלוֹם־בַּיִת, "הַנַּעַל" שׁוֹמֶרֶת עַל הָאָדָם, שֶׁזּוֹ הָאִשָּׁה, שֶׁמַּצִּילָתוֹ מִן הַחֵטְא, אֲבָל לִפְעָמִים יֵשׁ בַּנַּעַל אֵיזֶה קֶרַע, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל חִסָּר־שָׁלוֹם־בַּיִת שֶׁמִּתְהַוֶּה בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם, וְאִם זוֹכִים לִחְיוֹת עִם לִמּוּדֵי הַצַּדִּיקִים יוֹדְעִים שֶׁתָּמִיד יֵשׁ תִּקּוּן, וְתָמִיד יֶשְׁנָהּ הִזְדַּמְּנוּת לַהֲפֹךְ אֶת הַבַּיִת לְ"בַיִת שֶׁל גַּן־עֵדֶן" וּ"מִשְׁכַּן לַשְּׁכִינָה", שֶׁזֶּה מִתְקַיֵּם אִם יֵשׁ שִׂמְחָה בַּבַּיִת, כִּי (דִּבְרֵי הַיָּמִים טז, כז): "עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ" - בִּמְקוֹמוֹ יִתְבָּרַךְ שׁוֹרָה חֶדְוָה וְשִׂמְחָה תָּמִיד, וּמִמֵּילָא הַשְּׁאָרַת הַשְּׁכִינָה הִיא בְּ"בַיִת שֶׁל שִׂמְחָה".

סִיֵּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שִׂיחָתוֹ הַנִּפְלָאָה וְאָמַר, שֶׁהָעִנְיָן הָאָמוּר הוּא יְסוֹד הַכֹּל, שֶׁעַל זֶה מְרַמֶּזֶת הַנַּעַל, שֶׁאָמְנָם הִיא נִמְצֵאת בְּסוֹף הָרֶגֶל וְסוֹף הַגּוּף, אֲבָל הַכֹּל עוֹמֵד עָלֶיהָ... אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַכְנִיס לִמּוּדִים קְדוֹשִׁים אֵלֶּה בְּלִבּוֹ, וְיִזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים - חַיֵּי קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, חַיֵּי גַּן־עֵדֶן עֲלֵי־אֲדָמוֹת!